

КЪРТ ВОНЕГЪТ ПРЕПОДАВАНЕ НА НЕПРЕПОДАВАЕМОТО

Превод от английски: Владимир Германов, 2000

chitanka.info

Не можеш да научиш хората да пишат добре. Да пишеш добре е нещо, което Бог ти дава или не ти дава. Голяма част от умните хора знаят това, но писателските конференции не престават да се множат през доброто старо американско лято. В броя на списание „Писател“ от миналия април са вписани шейсет и осем. Догодина ще бъдат повече. Те са безвредни. Те са глупави.

Преди пет години видях как се ражда една такава — конференцията на писателите от Кейп Код, в Крейгвил, Масачусетс. Съществуването ѝ, повече или по-малко, бе предизвикано от молитвите на три съпруги на проповедници. Бяха на средна възраст. Поканиха няколко писатели и преподаватели по английски от Кейп Код да се срещнат една вечер и говорителката им заяви: „Помислихме си, че би било хубаво, ако следващото лято организираме писателска конференция“.

Помня още едно нещо, което каза тя: „Смятаме, че за утвърдените писатели ще е удоволствие да помогнат на начинаещите да направят пробив“.

И стана. Звездата тази година е Айзък Азимов. Сред звездите от миналото са Ричард Ким и Жак Барзун. Първата година дойдоха двайсет и шест студенти, четирийсет и трима следващата, след това шейсет и трима, осемдесет и двама, а тази година — през август — се очакват близо сто. Повечето са жени. Няколко от тях са съпруги на проповедници, на средна възраст.

Така е.

Наскоро поздравих една от основателките и тя отговори: „О, за всички нас това беше много интересно. Писателите водят ужасно самотен живот, така че наистина им е приятно веднъж в годината да се съберат, за да обсъждат въпроси от общ интерес“.

Разбира се, най-забавната част от играта е преструвката, че всеки, който участва в писателска конференция, е писател. Веднага ми идват наум и други форми на невинни летни развлечения: лекарска конференция, когато всички се преструват на лекари, адвокатска конференция, когато всички се преструват, че са адвокати и така нататък... Може би дори конференция Кенеди, където всички ще се преструват на свързани с фамилията Кенеди, по един или друг начин.

„Кой ходи на писателски конференции?“ — ще попитате. Произволно взета група от двайсет студенти би съдържала шестима

наскоро разведени, три съпруги на средна възраст, петима учители с неопределена възраст и пол, две лукави баби, един симпатичен стар вдовец, който може да разкаже куп истински истории за строежа на железопътните линии в Айдахо, един истински писател, един не просто сърдит, а направо бесен млад човек и един лекар, с четирийсет години стаж, който иска да продаде събраната за това време поверителна информация за пациентите си на киноиндустрията за кръгъл милион.

„Има ли секс по време на писателските конференции?“ — ще попитате. Във всеки случай, хората от екипа не идват заради секс. Те мразят конференциите. Идват за пари. Те са зомбита. Искат да приберат възнаграждението си и да си вървят у дома. Разбира се, има изключения, които доказват правилото.

Станах свидетел на раждането на една писателска конференция миналия 18 юни. Избирам тази дата, защото тогава се проведе и партито за запознаване на участниците. Става дума за писателската конференция „Запад-Център“, спонсорирана от университета на Западен Илинойс. Партито се състоя в мотел „Тревълъг“, в Макоум, защото имаше пиене. В университетския град беше забранено да се употребява алкохол.

* * *

Тук основател и директор не беше съпруга на проповедник, а един преподавател по английски, който дъвчеше пури и се казваше Е. У. Джонсън. В брошурата за конференцията той твърдеше, че е бил продавач на дрехи втора употреба, строителен работник и професионален комарджия. Освен това той е романист и автор на учебници, както и единственият преподавател от университета на Западен Илинойс, издал книга. На партито Джонсън беше тъжен, защото бе разпратил хиляди брошури и бе рекламирал събитието разточително в периодичните издания, а въпреки това бяха дошли само деветнайсет души. Те седяха в стаята, оглеждаха се глуповато и чакаха да започнат новите приятелства.

— Не мога да го разбера — каза той достатъчно силно, за да надвика музиката и рева на автомобилите по шосето пред мотела. —

Нашият екип не е по-лош от екипа на всяка друга конференция.

Екипът наистина беше на средно ниво. Участвах аз, описан в брошурата като „най-изтъкнатия представител на черния хумор в американската литература“, участваше и Ричард Йейтс, „може би най-големият автор на къси разкази в Америка“, както и Джон Келън Холмс, „официалният биограф на бийтпоколението, наскоро завършил романа си «Свършени глупаци», написан от гледна точка на «белия хумор»“, а също и Фредерик Уил, „един от най-плодовитите писатели на Америка, с множество публикации (осемнайсет книги) в областта на поезията, белетристиката и превода“.

Джонсън призна, че в продължение на доста време е очаквал да дойдат само петима души и изтърси, че никога преди това не е участвал в писателска конференция.

Попитах го как е решил да организира такова нещо и той отговори, че със сигурност не го прави заради пари. Като директор получаваше редовната си заплата на преподавател. Той искрено желаше да помага на писателите.

Партито се разпадна в полунощ. Дотогава всички си бяха отишли, с изключение на двама души от екипа и едно момиче, развело се наскоро със съпруга си, арабин, както ни каза. Седяхме край плувния басейн, дишахме хлор и въглероден окис.

— Знаете ли защо не дойдоха повече хора? — попита момичето.

— Не — отговори Джонсън.

— Защото Макоум, Илинойс, звучи като име на дупка в ада, а университет на Западен Илинойс е като треторазрядно провинциално училище.

Аргументът ѝ беше разумен. Най-добрите писателски конференции се провеждат в Акапулко, под общия патронаж на Харвард и Оксфорд и всички участници получават дипломи за писатели след около седмица.

Най-уважаваната писателска конференция, за която знам обаче, се провежда в адска дупка, която до голяма степен е като Макоум, а именно, Блумингтън, Индиана. Разбира се, там има отличен университет, Университета на Индиана, който е и домакин. Това, което най-много ми допада в Блумингтън, е твърдението, че никой кандидат писател не може да научи кой знае какво и да стане по-добър само за една глупава седмица и че ако някой сериозно иска да навлезе в

занаята, трябва да ходи там година след година, за да си сверява часовника, като междувременно пише, докато му падне главата.

Ние, четирите суперзвезди от фиаското в Макоум, бяхме преподаватели или бивши преподаватели от Писателския семинар в Университета на Айова, в който студентите бяха пленници в продължение на години, не на дни. Е. У. Джонсън бе защитил там магистърската си степен по изкуствата. Аз бях напуснал след две години — не с гняв, а защото се чувствах задръстен. Там не можех да работя своите неща. Студентите, специално подбрани от цялата страна, общо взето бяха толкова талантиливи, продуктивни и усърдни, че работата с тях изпълваше дните и нощите до краен предел. И, по дяволите с това.

„Как им помагаш?“ — ще попитате.

Е, самият семинар създаваше впечатлението, че писането на художествена литература е полезно и достойно занимание, като оформяше общност от писатели, каквато дори писателите от Ню Йорк нямат в своите градове. Преподавателите им бяха успели писатели, чиято задача беше да ги насърчават и да ги предупреждават за възможните глупави грешки.

Самият аз опитвах да помогна на тези добри студенти да станат това, за което са родени, и да не ги потискам с шедьоври, написани от велики мъже, много по-стари от тях. Казано по един будещ безпокойство начин, опитвах да бръкна в устите им, без да ме ухапят и без да повредя гласните им струни. Пак образно казано, исках да хвана края на перфолентата, която е в гърлата им. Исках да я изтегля внимателно, сантиметър по сантиметър, за да можем студентът и аз да я разчетем. Литературната съдба на студента, която нямаше нищо общо с мен или Университета на Айова, беше написана на тази лента.

В Макоум или на другите летни сбирки нямаше възможности за подобна странна ларингология.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.